

KURYER LITIEWSKI

w WILNIE dnia 7. Kwietnia V. S. ROKU 1809.

S. PETERSBURG V. S. 19 Marca. Dziennik podróży J. J. Mości. D. 13 wyjechał J. J. Mość ze stolicy do nowo nabytej Finlandyi; d. 14 stanął w Lowiza spotkany od Generala Gubernatora, Urzędników prowincyalnych i starszych. Sejm w Borgo zwołany wysłał deputacyą dla powinszowania J. J. Mości szczęśliwego do Filandyi przybycia. Wieczorem oświecono miasto. D. 15 przybyć raczył J. J. Mość do Borgo: u bramy tryumfalnej umyślnie wybudowanej spotkany był przez Generala Gubernatora, naczelników bliskich prowincyi i miasta, oraz przez znakomitszych obywateli: wsiadł potem na konia i raczył posród licznie zebranego ludu, okrzyki powszechny radości wydającego, przy odgłosie dział i dzwonów iechać ze świtą między dwoma szeregami wojsk pod bronią stojących aż do domu, na mieszkanie przeznaczonego. D. 16 w przytomności J. J. Mości otworzony był sejm starożytnym zwyczajem: szlachta zebrała się o dziesiątej z rana do domu J. J. Mości, a inne członki seymu zgromadziły się do katedry, tamże J. J. Mość udał się w wielkim orszaku, który otwierali heroldowie, Marszałek seymowy, szlachta, kanclerz sprawiedliwości i General Gubernator, a zamykała świta i tłumy ludu: po obu stronach drogi wojska pod bronią stały. Po skończonym nabożeństwie poszły wszystkie członki do sali: udał się tamże J. J. Mość i mową seym zagaił: potem Kanclerz czytał punkta od tronu seymowi podające się. Tymże porządkiem powrócił J. J. Mość do domu przy okrzykach, ura: wieczorem miasto oświecono. D. 17 J. J. Mość raczył przyjąć w katedrze od seymujących iednogłosną na wierność przysięgę, która nazawsze już zatwierdziła przyłączenia tej strony do Rosyjskiego Imperyum. Wieczorem raczył J. J. Mość udać się do Helsingfors. D. 18 raczył oglądać przez 5 godzin obszerną twierdzę Sweaborg i iey znakomite fortyfikacye. D. 19 udał się do Abo, dokąd d. 20 przy odgłosie dział i dzwonów, spotkany od pierwszych urzędników prowincyi, posród niezliczonego ludu szrodkiem wojska pod bronią stojącego wiechał, konno ze świtą aż do domu naznaczonego udał się. Przedstawiono J. J. Mości Prezydenta i członków tamiecznego sądu, Rektora i Professorów 4 fakultetów Uniwersytetu, urzędników prowincyalnych, burmistrza i członków magistratu. J. J. Mość raczył potem oglądać wojska w Abo i okolicach rozłożone: wieczorem oświecono miasto. Reszta później.

KOPENHAGA d. 25 marca. Przy powstaniu armii zachodniej przeciw Sztokholmowi, następną ogłoszono d. 9 odezwę: „Wielka część

woiowników porwała się do oręża dla przywrócenia pokoju oyczyźnie konającej. Ktokolwiek zgłębiać będzie nasze przedsięwzięcie pozna w nas cnotę i honor; uzbroieni wspólbbracia nasi i współ-obywatele wesprą gorliwe nasze zamiary. Postanowiliśmy dać opiekę starszym i prawodawcom ażeby zagoili rany cierpiącej oyczyzny; daliśmy wzajemne słowo złożyć oręż u nog tych, których oswobodzić przedsięwzięjemy; miecze nasze będą przedmurzem niezłomnym dla prawodawców. Zginąć każdy musi, któryby chciał przedłużyć klęskę Szwecyi. Bitne prowincye nasze są stracone, lecz poprzysięgliśmy że więcej na iedną stopę szwedzkiej ziemi niestracimy. Handel, kopalnie, i rolnictwo opuszczono, młodź w obozach stała się łupem chorób i śmierci: podatki przewyższały cierpliwość właścicieli: niemoc nędza i spustoszenie codzien powiększały się: postanowiliśmy więc ażeby starsi użyli wolnej rady na przywrócenie szczęścia oyczyźnie. Bogdayby inne stany tak skłęić się mogły: od ich ziednoczenia lub niezgody, zależy moc państwa, albo iego poniżenie. Sprzymierzona Anglia, Bohatyr Francyi i wieków, Dania i inne państwa zatrudnione naukami i ekonomiką, szacować nas będą iako ludzi wolnych i rycerskich, oraz zostawią nas w pokoju. Usunowszy osobiste widoki samą korzyść znajdziemy. Bogdayby pozostająca siła szczęśliwiej użytą została. Wielki dzień będzie dla Szwecyi w którym każdy będzie mógł z honorem swobodnie do domu powrócić. Odkrycie naszych granic iest krótkie, lecz iezeli Duńczykowie przeciw obietnicy naieżdżać naszą ziemię będą, prędki nasz powrót nauczy że inna iest woyna kiedy ją nieukontentowani naczelnicy prowadzą, od tej, którą naród przedsięwzięje. Polegamy we wszystkim na gorliwości wódzow a tym czasem wszystkim zapowiadamy że kontrybucya wojenna płaconą być niepowinna przed uchwałą seymową.

Regent Szwecyi X. Sudermalandyi zwołał d. 14 listem okólnym wszystkie stany na seym do Sztokolmu na 1 d. maia. Przymuszony ratować, pisze, ginącą oyczyznę, wziołem regencyą i przeto powołuję stany do zebrania się dla wspólnej o dobro kraiu rady. Zebrać się więc maia stany rycerski i szlachecki podług ustawy sławnej pamięci Gustawa Adolfa 2 i 3, deputowani od innych stanów, Arcybiskupi, Biskupi i Plebani z dokładnym umocowaniem do Sztokolmu na dzień 1 maia.

Postanowienie Króla głośnie i często powtórzone że pod żadnym warunkiem niewda się w negocyacye o pokoy z Francją roziałtrzyło Szwedów. Choroby walecznej milicyi na-

pełniły rozpaczą umysły. Nakazana wpięciore podwyższona kontrybucya wojenna przepełniła miarę nieukontentowania. Na końcu lutego dały się już widzieć niektóre znaki powstania. G. Adlersparre najpierwszy powstał woy skiem zachodnim, wraz aresztował G. Cederstrom, pólkownikow Cederstrom i Leyonsted, którzy do insurekcji niedali się namówić; ruszył na Sztokholm gdzie już daleko była doprowadzona rewolucya, i we 4 dni całe woysko stało w Orebro. Król dowiedziawszy się o tym, bronić się postanowiwszy zwołał wszystkich officerow i bramy zamku swego zamknąć kazał. G. Adlercreutz na twarz upadłszy miał zakli nać Króla ażeby obrał inne środki dla odwrócenia niebezpieczeństwa, lecz Król nieporuszony z niecierpliwością swoje oświadczył nieukontentowanie. G. Adlercreutz rozumiał iż daley niepowinien był dz eła odkładać, powrócił z 5 Adiutantami i Marszałkiem dworu na pokoje królewskie i prosił o szpadę u Króla, dobył iey Monarcha lecz na swoją obronę; wszakże bezskutecznie. A. Melin i Graf Lowenhaupt przybiegli na hałas i aresztowani zostali. Co się działo na pokojach w tym rozruchu, iak iedni z pomocą królowi, drudzy ze wsparciem dla Insurgentow biegli; iak Gustaw bronił się i z pokoiow usunął się, a potem znowu był przeięty, nikt dokładnie wiedzieć nie może. To mówią że gdyby Król dostał się do wielkiej straży; natenczas nieobeszłoby się bez wielkiego krwi rozlewu. Rewolucya skończyła się pierwiey aniżeli połowa Sztokholmu o niey dowiedzieć się mogła, wtenczas aresztowaniodzyskali swoją wolność. Zamek Drottingholm gdzie Król mieszka, iest działami ostro nabitemi osadzony; dowodzi tam Marszałek dworu Silversparre. Mówią że Król przeiechał do Gripsholm. Nayjaśnieysza Królowa przez swoje cnoty na powszechnie podziwienie zasłużyła; i powszechnie iest szanowana: mieszka z dziećmi w Haga. Regencya składała się z Feldmarszałka Klingspor, G. Steding, G. Adlercreutz, Barona Ehrenheim, Admirala Lagerbielke, Sekretarza stanu Lagerbielke i Grafa Oxenstier na; na iey czele iest X. Karol. Część woyska zachodniego poszła na straż do Drottingholm. Maior Arfyedson zaniosł w nocy z dnia 15 na 14 dla gwardyi te chorągwie, które im Król kazał odebrać na ukaranie za nie dobre spełnienie swojej powinności, lubo ona prosiła o sąd woyskowy na swoje czyny. Trzey officerowie szwedzcy z depeszami do Paryża udali się.

X. Karol Regent wydał d. 15 odezwę do szwedow, w której wyłożył powody zaszłej odmiany. Wyliczył mianowicie klęski z niepotrzebnych dla Szwecyi wojen, od których z położenia swego mogłaby zawsze zostać daleką, tym barziej że Francya nigdy nieprzestawała wzywać Gustawa Adolfa 4 do pokoju; nagał wojnę 1805, potym 1807 i 1808; oświadczył żal z dobrowolney straty Pomeranii i Stralsundu, oraz Finlandyi, która prawie trzecią częścią iest mocarstwa szwedzkiego, niepochwalił że wezwanie Króla na traktat Tylżański było odrzucone. Wyliczył kęski krajowe z powodu nieszczęśliwey i nierówney wojny, wystawił wyniszczenie kraju z ludzi i pie-

niędzy i zakończył na usprawiedliwieniu rewolucyi, która iego do Regencyi powołała.

PARYŻ d. 25 Marca. Niknie nadzieia pokoiu. Jazda gwardyyska i dragonowie Imperatorowej do Strazburga wyszli. Mówią że 5ty korpus, który dobył Sarragossy, powróci z Hiszpanii i uda się przez Lyon ku Renowi. Codziennie do tey stolicy przychodzą iedne woyska, drugie ją opuszczają. Wszystko do pola iest przygotowane: apteka imperatorska za pierwszym rozkazem wyruszy. G. Demont pod Austerlitz raniony ma wyjeżdżać. Przybył tu Mar: Bessieres X. Jstryi, tudzież Mar: Lannes X. Montebello; zostaną w Hiszpanii Mar: Ney i Soult z korpusami od 50 t, oraz GG. Junot i S. Cyr. Imperator podług wszelkiego podobieństwa niezadługo wyiedzie; już ekwipaże powychodziły. D. 21 był na polowaniu; iadł śniadanie pod namiotem, niemową zwanym; tamże znaydowali się X. Kurakin, X. Wolkoński i P. Gorgoli. Imperator kazał zrobić statwę wielkich cnot wodza Hoche. W Medyolanie spodziewają się Napoleona oglądać w kwietniu; mówią iż zagai posiedzenie Senatu z Królów złożonego. Woyska włoskie, a nawet francuzkie z Neapolu ciągną ku granicom. Osadzono w Wenecyi na śmierć komendantow statku wojennego Hortense za niepilną obronę i poddanie się nieprzyjaciolom. Palafox z 2 służącemi został przyprowadzony do Bayonne; i w starym zamku osadzony.

MADRYT d. 16 Marca. Mar: Victor X. Beluno opanował ze swoim korpusem Badaioz i całą Extremadurę, i przyszedł pod mury Sevilli. G. S. Cyr dąży do Walencyi; stoczył bitwę z rokoszaniemi, w której ich wódz G. Reding poległ. G. Palafox chory do Bayonne przeniesiony. Mar: Soult X. Dalmacyi wkroczył z Gallicyi do Portugalii; wstrzymany przez wylew szyrokiej rzeki Duro, przeprawił się 1, marca a d. 5 wtargnął do Oporto: ciągnąc do Lizbony miał wiele potyczek z rokoszaniemi, których, iak pył, rozproszył. D. 10 straż przednia wkroczyła do Lizbony. Anglicy podług zwyczaju opuścili nieszczęśliwych, których do rokoshu pobudzili. O zaięciu Extremadury następne mamy szczeguly. Dnia 19 lutego 29ty letkiej piechoty regiment składający czoło dywizyi Villate, która miała opanować wąwozy Valdela Casa do Extremadury prowadzące, wygrał świetną bitwę; która bez okazanego męstwa śmiałości i rozsądku wieleby krwi kosztowała. Dywizya o drugiej po południu wystąpiła z gór Nowa-Sierra przebywszy niezwyčajne w wąwozach przeszkody Insurgentow 5 t. oszancowało się między skałami które naturalną są redutą. Zarzucili wąwóz bryłami skał, i wielkimi drzewa zasiekami drogę zawalili: 200 ludzi osadzało wierzchołki gór z lewey strony wąwozu, tak więc ogniem krzyżowym całą drogę okrywali. G. Villate rozkazał 27 regimentowi i 3 batalionom wdrzeć się na góry z lewey strony będące: wraz 3 kompanie woltżerow gramolić się zaczęły po skał urwiskach w zasiekach wielki ogień od rokoshanow wytrzymały, lecz te przebywszy postrzegli pierzchających nieprzyjaciol, lubo ci przysięgli bronić aż do śmierci tych Termopilow. Nie tylko z gór uciekli, lecz opuścili szanice zostawu-

iac francuzom 2 officerow i część swoich sprzętow. Dywizya Villate opanowała więc szpital Obispo. Po tych wiadomościach urzędowych obaczmy jakim onich duchem piszą w Austrii.

WIĘDEN d. 5 Kwietnia. G. Reding stoi z 24 t. i milicyą w Katalonii i ma główną kwaterę w Tarragona: drugie woysko katalonczykow obozuje pod Casa Mansana. Połączone woysko X. Infantado z armią pod Sierra Morena stojącą wynosi 60 t. Na granicach nowej Kastylji i Walencyi pod Regunia zasłania woysko Walencya. Romana przyciągnął z Gallicyi z 18 t. do Extremadury i zasłania stolicę Badajoz z połączonem woyskiem pod Almaraz. Twierdze Leridu, Tarragona, Tortosa, Rodrigo, Alicante, Walencya, Murcyja, Kartagana mają silne załogi i szanćami opasują się. Siła terazniejsza hiszpanow większa i porządek lepszy aniżeli w październiku roku zeszłego. Ameryka bierze się za obronę oyczyny; nieupadli Hiszpani na umyśle, owszem więcej ducha nabrali: okręty Lorenzo i Justo przyniosły 17 mill. talarow trwarych, oprócz tego co anglicy sprowadzili; w ciągu 4 miesięcy jeszcze ma przybyć z tamtąd 100 millionow. Wiadomości powyższego artykułu i dawniejsze uczą dostatecznie iakiey są natury te nowiny.

Cesarz Franciszek, z powodu że Król Württembergski zalecił poddanym swoim i hołdownikom powracać do kraiu w przeciągu czterech tygodni pod utratą wszelkiego majątku, rozkazał wzajemnie sekwestrować dobra wszystkich tych, którzyby mając w Austrii dobra, do nich niepowracali; i obok wyjaśnił iak Edykt Króla Württembergskiego jest niesprawiedliwy i gwałcący prawa narodow w tym, że niektórzy hołdownicy będąc wspólnemi obu państw poddani i mając dobra leżące w obu krajach, niewinnie tracić muszą iedne albo drugie dobra, skoroby do iednego lub do drugiego niepowrócili państwa, usprawiedliwia się nareszcie Cesarz że musiał użyć oręża do którego wziął się Król Württembergski.

Odpowiadając gazeta dworska na pisma zagraniczne wychwała patryotyzm Czechow, uwielbia ich gorliwość, wspomina starożytne dzieje w dowodzie cnoty i weleczności tego narodu — Arcy - Xiążę Ferdynand dowódzca woysk cesarskich w Gallicyi wydał d. 1 z głównej kwatery Krakowa do obywatelow tej prowincyi odezwę; między innemi, pisze, już obce siły ku granicom Austrii ciągną, już Węgrzyni czechy, austriacy staneli u chorągwi, teraz na was kolej, waleczni, wierni i gorliwi Gallicyanie. Nieograniczoną ufność na waszym przywiązaniu i męstwie pokładam; łączcie się do moich zastępow; za chlubę poczytam dowodzić Gallicyanami. Daley wystawił szczęśliwość berła Austriackiego i zapowiedział że nigdzie więcej swobod niema.

DREZNO 1 Kwietnia. Powrót Króla napełnia radością mieszkańcow tej stolicy. Król pruski jeszcze niepowrócił do Berlina; hrabia Goltz i ułanowie gwardyjscy tam przybyli. Saxonczykowie pilnie pracują dla zabezpieczenia kraiu — Woyska francuzkie w znacznym są poruszeniu. Przez Strazburg liczne woyska

ciągną: przeszły tamtędy dywizye, Legrand, Carra S. Cyr, Boudet i Molitor, iedne udały się do Würtzburga, drugie do Memmingen a inne na Konstancyenskie jezioro. Mar: Massena przez Ulm przejechał; Mar: Lefebvre X. Gdański tamże do armii udał się: spodziewają się przybycia Mar: Kellerman X. Valmy i czekają co moment gwardyi imperatorskiej, która na wozach pospiesza. Znajduje się teraz w Niemczech 4 marszałkow francuzkich Davoust, Bernadotte, Lefebvre i Massena. Pierwszy sprowadził główną kwaterę z Erfurtu do Würtzburga, sam wyjechał do Bamberg i Gotha dla najprędzszego połączenia sił nad Menem; drugi ogląda siły i fortyfikacye w Saxonii, gdzie oprócz milicyi stoi woyska regularnego saskiego 12 t. z Gdańska przychodzi 6 t. a 12 t. nad Pilicą zostanie: trzeci, oglądał korpus G. Oudinot i ćwiczył w obrótach, obeyrzał przedmostowe nad rzeką Lech pod Friedberg szanćce, około których 1500 ludzi codzień pracuje; i pojechał do Bawaryi, gdzie nad woyskiem tego królestwa obiać ma dowództwo: czwarty przybył do Munich, oglądał w Dillingen kirysierow G. Espagne: zgromadziła się woyska koło Ratzbony, Landshut i Straubing. Xiężęta ligi reńskiej drugiej klasy mają zapłacić pieniędźmi zamiast dostarczenia Kontingensow in natura. W prowincyi Inviertel pod Scharding obozuja Austriacy; już tam zebrało się 11 regimentow pieszych, 6 jazdy, 15 dywizyi grenadyerow i 20 batalionow milicyi. Jeszcze do dnia 21 rano nie zaczęły się kroki nieprzyjazne nad rzeką Inn. Wszakże z iedney i z drugiej strony widoczne przygotowania: Arcy - Xiążęta i Marszałkowie francuzcy są w polu: woyska nayspieszniej z obu stron gromadzą się.

Handel miasta Gdańska otworzony. Dla ułatwienia przemysłu Fryderyk August nadał przywileje osiadającym Cudzoziemcom w Xięstwie Warszawskim: wolni oni zostaną na lat 6 od wszelkiej opłaty, od konskrypcyi i będą pod szczegulną opieką ministra wewnętrznego. Drugim wyrokiem ustanowił Król dla tego Xięstwa rady handlowe ze 32 osob; zasiadać one będą w Warszawie, Poznaniu, Toruniu, Kaliszu, Płocku, Bydgoszczy Rawiczu, Wschowie, Lesznie, Międzyrzeczu: obowiązane są rady podawać projekta dla ułatwienia przemysłu i donosić w przeszkodach. Bankruci niemogą być nigdy do tych rad przyięci.

LONDYN przez Francją d. 16 marca. Połączone eskadry z Brest i Rochefort wynoszą 11 okrętow liniowych i 4 fregaty, z przeciwka nasz Admirał Duckworth niema nad 7 lecz spodziewa się 8 w posilku. Raport vice-admirała Stopford daie wiedzieć iż w bitwie pod Lorient dwóch okrętow z 5 fregatami francuzkimi straciliśmy 30 zabitych i 41 ranionych, że oraz ponieśliśmy wielką szkodę w linach. Pośyłaia iedni francuzką flotę do Martyniki, drudzy do Cadix, a inni do Maiorki i Minorki. Uwiadomiony A. Gambier o tem nieprzyjaciół poruszeniu wyszedł z Torbay z 10 liniowemi; spodziewamy się iż jeszcze doścignąć potrafi Francuzow — Gubernator miasta Cadix Jones, rodem, z Irlandyi surowością rządu swoje zna czy, kazał skonfiskować majątki francuzow. Poprzednik iego złożony został z urzędu zato

iedynie, iż do niego był pisany list od G. Morla. W okolicach miasta zaciągniono znaczną siłę, znajdując się 3 t. izarzy dobrze ubranej; powszechnie skarżą się na niedostatek broni. Gdyby francuzi zagarneli wybrzeże północne, czego zabronić żadnym sposobem Cadix nie może, przecieliby temu miastu komunikacyą z portem S. Maria, z kąd iedyną mają wodę, a nawet zamkneliby port Cadix — A Berkeley ustępując z Lizbony opanował zbrojownie, zabrał wszystkie statki dla przewiezienia i zaslonienia w przeprawie, angielskiej i portugalskiej własności. Regimenta nasze z Lizbony do Cadix posłane, nie były przyjęte; 400 maytkow wpuszczono do portu dla wyporządzenia okrętów. Mówią iż strona G. Morla wygórować miała. — W Martynice gloszono iż flotta bresteńska tam miała przypłynąć, gotowano się więc do obrony, i A. Cochrane zgromadził siły swoje: donoszą z Ameryki i to, że Portugalczycowie naiechali i zdobyli osadę francuzką Cayenne. Mówią że Liniers w południowej Ameryce ogłosił się za niepodległego, lecz rozumiemy że ta wiadomość jest fałszywa, bo Liniers ma systema Napoleona. Spodziewamy się z naszą potęgą morską ocalić hiszpańskie osady, chociażby sama Hiszpania dzwigać musiała iarżmo francuzkie, lecz mówią że wszystkie osady ogłosiły się niepodległemi. Niewiemy co mamy rozumieć o następnej między Francją a Austrią wojnie, sądziemy iż dla naszej sprawy arcy korzystną będzie, iż Napoleon będzie zmuszony mieć się na wszystkie strony odpornie — Junta Sewilska ogłosiła członków Junty szrodkowej za zdraycow, którzy narazili na przegranę G. Castannos, opuścili walecznego Romana i drogę otworzyli Napoleonowi do podbicia całej Hiszpanii, bez nadziei powstania i ratunku.

Wiadomości z Francji dochodzą że na wiosnę wielka wyprawa przedsięwzięta będzie do Anglii. Flotta w Flesyndze składa się z 12 liniowych i wielu innych mniejszych statków: przylączy się do niej 8 okrętów od dział 80 w Antwerpii nowo zbudowanych: zaciągniono w Danii 5 t. maytkow i tyleż w Pomeranii oraz na brzegach północnego morza dla uzbrojenia tej floty. Dania uzbraja wiele statków płaśkich, i inne północne porty niemniej grożą: wszystkie zatymbrzezi holenderskie mają działać zaczepnie. Kupiecka flotta do Gothenburga przeznaczona zupełnie rozproszoną i przez Duńczyków w połowie zabraną została. Okręty stojące w portach kanału oddzielającego Anglię od Francji odebrały rozkaz wyjścia na morze. Z Plymouth wyszły 3 okręty do floty kanałowej, drugie 3 z Portsmouth popłynęły do floty przed Rochfort krążącey. A Saumarez płynie z 7 okrętami na morze północne: A. Hood do niego się przylączy z mniejszą eskadrą. Doniesiono później że już w Flesyndze znajduje się 17 okrętów gotowych do żeglugi — Z przygorka dobrej nadziei odbieramy wiadomość o stracie naszego statku 22 działowego, który fregata francuzka po iednogo-dzinnej bitwie zabrała i do Jle de France zaprowadziła — Niepodobna jest podać do wiadomości gorszącej niezgody, która w Brezylji panuje między Królem i Królową, za pierwszym oświadczył się Lord Strangford, za drugą Si-

dney Smith — Mówią o przejętej korrospodencji Napoleona, która okazała że Murat już miał wylądować do Sycylii — Głoszą także że Austria wypowiedziała wojnę Francji i że Napoleon wyciąga wszystkie siły z Hiszpanii, że nawet francuzi opuścili Madryt.

W Parlamencie Canning mocno powstał przeciwko Smith w obronie Ferdynanda 4 Króla Sycylijskiego; i powiedział że nienależy zle mówić o sprzymierzeńcach Jerzego 3, potym chwalał stan kwitnący Sycylii, wystawował że lud położył zupełne zaufanie w Anglii, że uzbroił się dostatecznie i w każdym razie pod dowództwem Anglika chętnie bronić będzie swego bytu; że niepotrzebne tego kraju odrodzenie i że zupełne porczumienie się panuje między Anglią a Sycylią — Na wydatki wojenne lądowe uchwalił parlament sumę 17,570,016 funtów szter. Z tej okoliczności powstały liczne głosy przeciwko ministrom: pytali się iedni z opozycji co zrobiono z 200 t. karabinów które posłano do Hiszpanii? drugi mówił że one w Corogne i Elvas przez Francuzów zabrane zostały, inni obwiniali officerów portugalskich o przenajmowanie swoich koni furmanom i zyskiwanie ztąd po 500 luidorow, azatym usprawiedliwiali kampanię Hiszpańską. Daley wystawowali błędy terażniejszej polityki, która ma iema że Austria potrafi korzystać z dywersji Hiszpanii, że to przez 3 lata opierać się potrafi; i dowodzili że Hiszpania równie jest francuzom podległa iak Włochy i Hollandya. Pytano się potym ministrów azali to prawda że Angliacy w Cadix nie byli przyjęci, i że traktat z Juntą sewilską podpisany? lecz wyraźnej odpowiedzi nieotrzymali. Ganiła daley opozycja postępowanie ministrów i wystawowała że eskadry z Brest i Rochfort połączone czynią flotę od 14 liniowych i 10 fregat, że stracili ministrowie port i flotę Ferrolską, że tym sposobem tracą Cadix i Kartagenę, że iedna tylko broniła się Sarragossa a cała Hiszpania bez obrony poddała się Napoleonowi, że Austria polegać bynajmniej nie może na Hiszpanach, że wycieczona poprzedniami wojnami oprzeć się niezdola czterem piątym częściom potęgi francuzkiej, nie licząc ligi reńskiej i Włochow.

Do tych wiadomości parlamentowych przydaie Monitor francuzki objaśnienia. Karabiny angielskie, wyraża, dostały się francuzom, tak iak 40 mill: które była wzięła Austria w 1805 roku. Zabrano wszystką broń w S. Ander, Reynosa, Villafranca, Corogne, Madrycie, i w Sarragossie. G. Moore najśluszniej zrobił że uciekał na Corogne, bo cofając się na Portugalię straciłby niechybnie całe woysko i sam wpadłby w zastawione sidła. Stanąwszy nawet w Lizbonie niezabrałby się tak łatwo na okręty iak w Corogne.

Sprawa X. Yorek ma być roztrzygnięta 8 marca, inni rozumieją że ona taki skutek uczyni iak interes katolików irlandzkich, kiedy Pitt oddalić się musiał od styru interessow angielskich. Tego roku półtora milliona więcej na woysko uchwalono aniżeli wydatkowano roku zeszłego. Wszystkie subsidia mające się płacić podobno że skutku nie wezmą a przynajmniej daremne będą.

DODATEK

DODATEK Nro 28.

DO GAZETY KURJERA LITEWSKIEGO

w WILNIE dnia 7. Kwietnia ROKU 1809.

W domie Ewangelickim na ulicy niemieckiej obok pałacu WW. Lisaniewiczow, pod Nrem 142 sytuowanym całe drugie piętro, z stajnią i wozownią, a na trzecim piętrze pokoiów kilka od następnego S. Jerzego, są do najęcia, ktoby więc życzył zaarendować, zechce udać się do tokarza Betzolda, mieszkającego, w drugim domie Ewangelickim pod Nrem: 139 na niemieckiej ulicy.

Podaie się do powszechny wiadomości, iż są do sprzedania cztery siwe konie, nie starsze pięciu lat, ktoby one życzył sobie nabydź pojedynczo lub parami, może udać się do domu mieszkalnego JW. Cywilnego Gubernatora, gdzie także każdy może nabydź tuzin krzeseł i stół z czerwonego drzewa, za wcale pomierną cenę, a w tym domie nabywający może o wszystkim dowiedzieć się u człeka Mikołaja Iwanowa. Marca 26 dnia 1809 Roku.

Od niżej piszącego się wydany jest Oblig Jagiellowiczom Łaziebnikom za dom na zarzeczcu nabyty na zł. 2000 od daty 1808 Augusta 18 do nadchodzącego Sgo. Jerzego, ieśliby na ony od kogo chcieli pieniądze brać, przelać, przyzostawić, tedy ostrzega się ażeby żaden takim ludzom nie wierzył, gdyż takowy Oblig jest nieważnym. Bo W. Herdmanowi Sędziemu ich dług został opłacony w roku 1808 8bra 19. zł. 1200. reszta została zł. 800. iuz i te do ich pretensorów zajętemi zostały, takoz i na antokolu będący dworek chociaż jest od żydow zatradowany, też aby nikt nieważyl się pieniędzy pożyczac, bo dana jest ewikcja, zgola że ci tylko ludzie z samego oszukaństwa żyjąc, nie warci są nigdy wcalej powszechności najmniejszego szacunku i wiary, toż i niżej podpisanemu wybywszy dom, i wzięwszy od onego pieniądze będąc winnemi, a mając proceder z W. Turem Stolz w Kownie, i oczywiście stawiając za zł. 3500. iuz nie swój dom puscili pod in kwitacją, oż nie jeden, ale i każdy niech się obawia łazebn: Jagiellowiczow, bo żadney i odpowiedzi nigdzie niemają. — 1809. Apryla 5 dnia to awizują.

Józef Giedroyć Skar: Wileh:

Podaie się do wiadomości, iż kilka folwarkow w Gubernii Grodzieńskiej, w Powiecie Nowogrodzkim i Oszmiańskim leżących. znajdnią się do zastawy, życzący o nich dowiedzieć się, uda się do W. JP. Francessona Kapitana, mieszkającego w domie JW. Graffa Pocięcia gdzie widzieć można tabelę czyli wyciąg intraty tych folwarkow destinowanych do zastawy.

Dla wygody podróżnych, mających transport, i samych Furmanow, potrzebuie się wiadomość kto, kiedy, i dokąd wyjeżdża? wiele osób i iaki ciężar może z sobą zabrac? w zaemnie kto z iakim ciężarem, na kiedy i dokąd potrzebuie koni i powozu? mianowicie zagraniczni często chcą wyjeżdżać, i radziby zabrac się z wyjeżdżającymi ztąd za granicę. Podwójna zatem wygoda i zysk będzie tak dla mających powozy iako też dla podróżnych z tej wiadomości.

Na Skutek Dekretu Sądow Burmistrzowskich Radzieckich Wileńskich w Ru przeszłym 1808 9bra 25 zepadłego, będzie się wyprzedawać z Publicznego targu wiecyey dającemu Dworek na Zarzeczcu w Mieście Wilnie na Ulicy z Zarzeczca na Antokol idącej pod Nrem 321 Sytuowany, po zeszlým Jerzym Boclewiczu na uspokojenie onego Kredytorow, którzy ażeby z swemi pretensyami do Sądu Burm: Radz: Wileń za przypadnieniem Aktoratu iawili się przez niniejszą Awizacyą ostrzegają się — Licytacyą zaś będzie w trzech następnych terminach, pierwszym na dniu 8, drugim na dniu 15, trzecim na dniu 22 idącego Miesiaca Apryla — Zyczący tedy oney nabydź, mają się w pomienionych terminach iawić, gdyż od godziny drugiej do godziny szóstey będzie się taż Licytacya w pomienionym Dworku na wyż wyrażonych terminach odbywać — Datt 1809 Mca Apr: 1 dnia.

Józef Łukienowicz Rad: M. G. W.

Podaie się do wiadomości iż dom pod Nrem 65 na dominikańskiej ulicy sytuowany jest do przedania:

Na mocy dekretu Magistratu Wileńskiego dnia siódmego Aprila 1809 Ru nastalego, będzie się wykup 259 przez Zyda Abrahama Jankielowicza u Kupca Wileńskiego JPana Józefa Szyrwińskiego na pretensyą wexlową zostawiony. Do iakowego aktu Licytacyi naznaczają się trzy terminy, pierwszy dnia 8. drugi dnia 9, i trzeci ostateczny dnia 10 terazniejszego Msca Aprila, odbywać się będzie licytacya na mieyscu lokacyi wyrażonego Lnu w Spichrzach JP. Szyrwińskiego w Wilnie na Lukiszkach pod Nrem 883 położenie mających, w każdym terminie po południu od godziny trzeciej rozpocznie się. Aby przeto życzący okupić przerzeczoną partyą Lnu w pomienionych terminach in fundo lokacyi iawili się niniejsza wydaie się Publikata. — Datt: 1809 Msca Aprila 7 d.

Józef Pozlewicz M. Wilna Sądowy Pisarz.

W księgarni Uniwersytu następujące znajdują się książki.

KALENDARZYK POLITYCZNY.

Na Rok 1809. Cena zł. 3. gr. 10.

Zawiera w sobie, Kalendarz zwyczajny — Familie panujące. Imperatorski Wileński Uniwersytet, Wydział szkół tegoż Uniwersytetu w ośmiu Guberniach — Przy każdej szkole umieszczeni uczniowie celujący w naukach z roku 1808 — Towarzystwo Medyczne Wileńskie — Towarzystwo Dobroczynności. Duchowne Kollegium — Archidiecezya Mochilewską — Dyecezya Wileńską — Zmnydzką — Zytomirską — Kamieniecką — Dyecezye Katolicko-Unickie. Gubernie, z powiatami i wnich będącemi Subseliami — iako to Wileńską — Mińską — Kijowską — Podolską — Wołyńską — Witepską — Mochilewską. Litewski Pocztant z całym na ośm Gubernii wydziałem — Ewangelickie Konsystorze i t. d.

Kazanie Seymowe X. Piotra Skargi S. J. w obecności Zygmunta III: miane in 8vo w Warszawie 1792. zł: 4.

Kazania Xiedza Zoładkiewicza o Boleści N. Panny Maryi, Tomow 2. in 8vo zł: 6.

Kobieta iakich mało, powieść Moralna P. Riccoboni, in 8vo w Warszawie edycja nowa 1804 na papierze kleiowym. zł: 4.

Kochający się i w nieszczęścia różne wprowadzony, nakoniec szczęśliwy człowiek, przetłumaczony z Niemieckiego na Polski ięzyk z kopersztychami in 8vo w Warszawie zł: 7.

Krótką wiadomość o kawie, o iey własnościach i skutkach na zdrowie ludzkie spływających pr. P. Buhoz M. Doktora po frankuzku napisana, a teraz na polski przełożona in 8vo w Krakowie 1795. zł: 3.

Król zawoiowany czyli Astera i Tamerlan tragedia we 4 aktach pr. Franciszka Dobrowolskiego in 8vo w Wilnie 1807. zł: 4.

Kucharka Mieyska i Wieyska, albo sposob gotowania rozmaitych potraw mięsnych i posnych tudzież robienia ciast tortow etc. in 8vo w Warszawie 1804. zł: 4.

Kuli aerostatycznej opisanie in 8vo w Krakowie 1782. zł: 1.

Leszek biały, Syn Kazimierza sprawiedliwego pr. X. M. Kraiewskiego 2 tomy in 8vo w Krakowie. zł: 10. zł: 20.

Listy moralne do utworzenia pięknego serca stosowne, przełożone z oryginału Angielskiego tomów 2. in 8vo w Krakowie 1800 zł: 12.

Listy Perskie Pana de Montesquien, tłumaczone z francuzkiego edycja nowa, tomów 2. in 8vo w Dreźnie 1804. zł: 10.

Listy Peruwianki edycja nowa in 8vo w Warszawie 1805. zł: 7.

Listy Woltera o angielszykach z francuzkiego in 8vo 1795. zł: 4. zł: 20.

Listy Heloizy i Abelarda, tłumaczenie pozostałe Kaetana Węgierskiego, in 8vo w Krakowie 1793. zł: 1. gr: 20.

Listy Missyonarskie służące do wiadomości o Azji, Afryce i Ameryce w Warszawie in 4to zł: 10.

Lorezzo i Nina; powieść Sycyliyska z Francuzkiego z dzieł JPana d'Arnaud, tłumaczenia Jana Nowickiego, in 12mo w Krakowie 1796. zł: 3.

Loretka Filozoficzna, tomów 2 in 12mo w Krakowie 1787. zł: 3 gr: 20.

Luzyada Kamoensa, czyli odkrycie Indyi wschodnich, Poema w pieśniach 10. przekładania Jacka Przybylskiego, in 8vo w Krakowie 1790 zł: 6.

Mazaryniego Juliusza Wielkorządcy Francuzkiego Instrukcyja dla polityków in 12mo w Krakowie zł: 2. gr: 20.

Mały podarunek, do zabawy i nauki dla moich dzieci, in 8vo w Wrocławiu zł: 20.

Melina przez Justyna Biesiekierskiego na polski przełożona in 8vo w Wilnie 1806. zł: 1.

Monitor różnych ciekawości roku 1795. z kopersztychami okazującemi nowy Telegraff we Francyi, tomów 4. in 8vo w Krakowie zł: 26. gr: 20.

Mowy wyberne po większej części z starożytnych mówców i dzieł opisów zebrane tomów 2. in 8vo w Wilnie zł: 8.

Myśli i Maxymy odłączone pr. Panią Genlis, in 8vo w Wrocławiu 1805. zł: 4. gr: 20.

Nauka Chirurgii teorycznej i praktycznej pr. Jakóba Szymkiewicza 2 tomy in 8vo maiori w Wilnie 1807. zł: 30.

Nauka Prawodawstwa pr. Kawalera Kaetana Filingieri napisana po włosku, tłumaczenie W.

Karczewskiego, tomów 8. in 8vo w Warszawie zł: 40.

Nauka o napuszczaniu wód powietrzem kwaskowym; z dzieł oryginalnych sławnego Pryestleia wyjęta, z figurami i tablicami in 8vo w Krakowie 1787. zł: 5 gr: 20

Roku 1809 Marca 24. Zginął pudel biały bez żadney odmiany, czyli zabłąkał się, do pół ostrzyżony u którego nos czarny, wzrostu dużego; ktoby onego wynalazł niech da znać do aktora mieszkającego w Pałacu JW. Sulistrowskiego na Skopówce do Antoniego Dombrowskiego za co odbierze nadgrody rubli dwadzieścia.

Roku 1809 Apryla 6 dnia. — Ja Barbara Gałasanowa po pierwszym, a teraz Bolechowska po drugim mężu. — Czynię oświadczenie solenne wszystkim i każdemu z osobna, w następnym brzmieniu, iż Józef Bolechowski niemając nic z siebie, gdy się żenił ze mną, owszem przyszedł na gotowy majątek i towary po śmierci mego męża pozostałe, nie które pieniądze poodbierał za kartami i obligami będące, resztę zas oddano na procent w Imieniu Józefa i Barbary Bolechowskich, lecz gdy ja Barbara Bolechowska idąc do rozwodu że stracił więcej czer: zł: 400 z dawnego majątku, oznajmuję więc i upraszam każdego aby nikt Józefowi Bolechowskiemu, bądź za obligami, dekretami, kwitami i rejestrami oddawać mu nieważyl się, i owszem jeśli iakie wydawał obligi; wydawał ku uszczupleniu majątku za nieważne uznając, aby równie mu nikt kredytować lub pozyczać nie ważył się pod utratą i przypadkiem, w czém podając takowe oświadczenie do gazety Kuryera Littewskiego, potrzykroć ręką własną podpisuję dat w Wilnie.

Barbara Bolechowska.

Słowo przeszley Szarady Ty — dzień,

LOGOGRYF przez W. Z. m:

Z pięciu części sam się składam,
Z kwiatka na kwiatek przypadam;
W mych zabawach takem zmienny,
Jak moda, lub czas iesienny.

Mną ładnych młokosów zowią,
Gdy wielu kobietom razem,
Pochlebne dussery mówią,
Každy modniś, mym obrazem.

Kto mnie na części rozbierze,
Znaydzie we mnie małe zwierze,
Nieszkodliwe lecz niegrzeczne:
Złym Autoróm niebezpieczne.

Człeka którego cnoty Bóg cenil,
I dwie mu łaski okazał,
Jedną, że z ognia wyysdż mu rozkazał,
Drugą, że w słup złą żonę zamienil.

Cena targowa.

Od d. 28 Marca do d. 31 tegoż				Rub	Kop
Beczka	Zyta	-	-	9.	60.
	Pszenicy	-	-	14.	50.
	Jęczmienia	-	-	8.	40.
	Owsa	-	-	5.	—
	Grochu	-	-	9.	60.
Faska	Masła	-	-	4.	50.
Asygnacya	100 Rubli	-	-	48.	—
Dukat	-	-	-	3.	25.